Förvaltningsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet och till vissa lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet och till vissa lagar som har samband med den (RP 55/2018 rd): Ärendet har remitterats till förvaltningsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Följande utlåtande har lämnats i ärendet:
- grundlagsutskottet GrUU 29/2018 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört
- konsultativ tjänsteman Jouko Huhtamäki, inrikesministeriet
- chef för brottsbekämpningsenheten, kommendör Matti Lallukka, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Virpi Koivu, justitieministeriet
- regeringssekreterare Teija Pellikainen, försvarsministeriet
- specialsakkunnig Antti-Jussi Lankinen, kommunikationsministeriet
- överinspektör Heikki Huhtiniemi, dataombudsmannens byrå
- överinspektör Marko Jokela, centralkriminalpolisen
- polisinspektör Teemu Saukoniemi, Polisstyrelsen
- bevakningschef Jarmo Orola, Tullen
- säkerhetschef Nina Kamsani, Finnair Abp.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- finansministeriet
- skyddspolisen
- professor Olli Mäenpää.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag genom vilken Europaparlamentets och rådets direktiv om användning av passageraruppgiftssamlingar för att bekämpa terroristbrott och grov brottslighet genomförs. I syfte att säkerställa integritetsskyddet ska det i lagen föreskrivas om ändamålen med behandlingen av flygpassageraruppgifter (PNR-uppgifter) och förutsättningarna för att uppgifterna ska kunna överlåtas. Genom propositionen genomförs också delvis den resolution om bekämpning av terrorism och s.k. utländska stridande som Förenta nationernas säkerhetsråd antog den 21 december 2017 och som bl.a. ålägger de behöriga myndigheterna i FN:s medlemsstater att samla in PNR-uppgifter inom lufttrafiken.

I den föreslagna lagen föreskrivs det att den riksomfattande kriminalunderrättelseenhet som avses i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ska fungera som en nationell enhet som behandlar passagerarinformation. I propositionen föreslås det också smärre revideringar av teknisk natur i den nämnda lagen om samarbete mellan myndigheter och i lagen om verkställighet av böter.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens bakgrund och centrala innehåll

Lagförslagen i propositionen syftar till att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv av den 27 april 2016 (EU) 2016/681 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet (*PNR-direktivet*). Tidsfristen för att genomföra direktivet gick ut den 25 maj 2018, så genomförandet är försenat. Utskottet ser det därför som viktigt att lagförslagen om genomförandet nu behandlas i riksdagen. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Propositionen verkställer också FN:s säkerhetsråds resolution om bekämpning av terrorism och s.k. utländska stridande, som ålägger de behöriga myndigheterna i FN:s medlemsstater att samla in PNR-uppgifter av lufttrafikföretag, utnyttja uppgifterna för brottsbekämpning och utbyta uppgifter sinsemellan och mellan medlemsstaterna för att identifiera och förebygga terroristbrott och resor i samband med dem.

Av propositionsmotiven framgår att lagförslagen ursprungligen var tänkta att ingå i en proposition med förslag till ny lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (RP 242/2018 rd). Den propositionen har behandlats av utskottet samtidigt som den nu aktuella propositionen. Utskottet har likaså behandlat propositioner med förslag till lag om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (RP 241/2018 rd) och lag om behandling av personuppgifter inom Tullen (RP 259/2018 rd). Utskottet konstaterar att *lagförslag 1* i den nu aktuella propositionen har åtskilliga beröringspunkter med lagstiftningen i de nämnda propositionerna. På det

sätt som framgår av detaljmotiveringen nedan föreslår utskottet att man ska ta hänsyn till detta i lagförslagets innehåll.

Enligt PNR-direktivet är lufttrafikföretag skyldiga att, i syfte att bekämpa sådan terrorism och grov brottslighet som avses i direktivet, överföra bestämda PNR-uppgifter till de enheter för passagerarinformation som medlemsstaterna inrättat eller utsett. Passagerarregistret innehåller uppgifter om behandling och kontroll av uppgifter om passagerarnas bokningar.

Utskottet konstaterar i det här sammanhanget att alla PTG-myndigheter också i nuläget har rätt att för skötseln av sina egna brottsbekämpningsuppgifter få uppgifter ur register som gäller passagerare genom teknisk anslutning eller som en datamängd. De gällande bestämmelserna omfattar alla trafikformer. PNR-direktivets skyldighet att lämna passageraruppgifter till myndigheterna är alltså i det avseendet inte någon nyhet. Nu uppställs det dock mer exakta skyldigheter i fråga om utlämnandet av flygpassageraruppgifter. De föreslagna ändringarna ska inte begränsa myndigheternas rätt att få uppgifter med stöd av annan lagstiftning. Utskottet hänvisar här dock till direktivets skäl 33, enligt vilket direktivet inte påverkar medlemsstaternas möjligheter att i enlighet med nationell rätt tillhandahålla ett system för insamling och behandling av PNR-uppgifter från ekonomiska aktörer som inte är transportörer, t.ex. resebyråer och researrangörer som tillhandahåller reserelaterade tjänster, inklusive bokning av flygningar, för vilka de samlar in och behandlar PNR-uppgifter, eller från andra transportföretag än de som anges i detta direktiv, förutsatt att sådan nationell rätt är förenlig med unionsrätten.

I Finland utgörs den i direktivet avsedda enheten för passagerarinformation av en enhet som bildats inom den PTG-kriminalunderrättelsestruktur som avses i 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009). Enheterna för passagerarinformation analyserar uppgifterna enligt på förhand fastställda kriterier och jämför dem med uppgifter i nationella och internationella databaser som är väsentliga med tanke på bekämpningen av terroristbrott och grov brottslighet. Målet är att identifiera personer som de nationella brottsbekämpande myndigheterna eller Europol behöver utreda ytterligare på grund av att dessa personer kan vara inblandade i sådana terroristbrott eller sådan grov brottslighet som definieras i PNR-direktivet.

Om ytterligare undersökningar visar sig vara nödvändiga överför enheten för passagerarinformation uppgifterna till de behöriga myndigheterna i den egna medlemsstaten eller till enheten för passagerarinformation i en annan EU-medlemsstat. Behöriga myndigheter i Finland är polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet. Även Europol har rätt att begära enskilda uppgifter inom ramen för sina arbetsuppgifter och sina befogenheter. PNR-uppgifter får endast i enskilda fall lämnas till tredjeländer. I PNR-direktivet uppställs särskilda villkor för överlåtelse av uppgifter utöver de allmänna villkor som anges i *dataskyddsdirektivet* (direktiv EU 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF)). Utöver det som föreskrivs i lagförslag 1 ska också lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten tillämpas på behandlingen av PNR-uppgifter. Den lagen utgör en allmän lag, som kompletteras av den nu föreslagna speciallagen.

PNR-uppgifterna ska lagras vid enheten för passagerarinformation under en period på fem år. Sex månader efter att uppgifterna överförts till enheten för passagerarinformation ska uppgifterna avidentifieras genom maskering av sådana uppgifter som kan användas för att omedelbart identifiera de passagerare som uppgifterna avser. När denna period på sex månader gått ut får enskilda PNR-uppgifter, inklusive maskerade uppgifter, lämnas ut endast på grundval av en motiverad begäran från polisen, Tullen, gränsbevakningsväsendet eller Europol och ett samtycke från en polisman som hör till befälet.

Behandling av PNR-uppgifter

Förvaltningsutskottet konstaterar att PNR-direktivet förutsätter att ett register inrättas för lagring av PNR-uppgifterna, och till denna del ger inte direktivet medlemsstaterna något handlingsutrymme. I Finland ska registret enligt förslaget föras av Polisstyrelsen, som ska utnämna ett sådant dataskyddsombud som avses i direktivet. Dataskyddsombudet ansvarar för övervakningen av behandlingen av PNR-uppgifter och genomförandet av åtgärder i anslutning till dataskydd vid enheten för passagerarinformation.

I sitt utlåtande (GrUU 29/2018 rd) anser grundlagsutskottet att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Grundlagsutskottet anser att syftet bakom propositionen är godtagbart. Särskilt bekämpning av terrorism och allvarliga brott kan betraktas som ett sådant tungt vägande intresse att det i sig kan anses finnas ett godtagbart syfte för behandling av personuppgifter och inskränkningar i skyddet för privatlivet.

Enligt artikel 6.3 a i PNR-direktivet får enheten för passagerarinformation jämföra PNR-uppgifter med uppgifter i databaser som är relevanta för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet, inklusive databaser över personer eller föremål som är eftersökta eller finns uppförda på en spärrlista. Jämförelser ska göras i enlighet med unionsbestämmelser eller internationella eller nationella bestämmelser som är tillämpliga på sådana databaser. Direktivet ger således den nationella lagstiftaren handlingsutrymme när det gäller vilka databaser som ska betraktas som sådana databaser enligt direktivet som PNR-uppgifterna ska jämföras med. Av grundlagsutskottets utlåtande framgår att det nationella handlingsutrymmet klargjorts tillräckligt väl i propositionen. Förvaltningsutskottet ser det som viktigt att enheten för passagerarinformation kan göra tillräckligt omfattande jämförelser av erhållna PNR-uppgifter mot olika bakgrundsregister, under de förutsättningar som anges i direktivet. Utskottet understryker att EU:s reviderade dataskyddslagstiftning är av stor betydelse för behandlingen av personuppgifter.

Regleringen om behandling av PNR-uppgifter i 7 § i *lagförslag 1* möjliggör enligt grundlagsutskottet en omfattande och automatiserad jämförelse av PNR-uppgifterna mot uppgifter i andra myndighetsregister. Passageraruppgifterna verkar inte i sig innehålla några sådana känsliga uppgifter att det skulle krävas ett särskilt skydd mot missbruk för personuppgifterna i systemet. Användningen av personuppgifterna måste ändå vara behövlig också enligt dataskyddsdirektivet. Enligt grundlagsutskottet bör förvaltningsutskottet i fråga om varje register enligt 7 § som innehåller uppgifter som enheten för passagerarinformation genom automatiserade metoder får jämföra med PNR-uppgifter noga utreda och bedöma om utnyttjandet är nödvändigt.

Förvaltningsutskottet understryker att PNR-uppgifter som insamlats i enlighet med direktivet får, enligt artikel 1.2 i direktivet, behandlas endast i syfte att förebygga, avslöja, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet. Bestämmelser om behandling av PNR-uppgifter finns i artikel 6 i direktivet. Motsvarande bestämmelser föreslås i 7 § i lagförslag 1. Enheten för passagerarinformation får behandla PNR-uppgifter före passagerarnas beräknade ankomst eller avresa i enlighet med förhandsbestämda bedömningskriterier och för att uppdatera kriterierna eller fastställa nya kriterier. Utskottet föreslår på de grunder som anges nedan i detaljmotiven att ordalydelsen i 7 § 1 mom. preciseras så att det bättre motsvarar bestämmelserna om behandling av uppgifter i artikel 6 i direktivet.

I propositionen (*7 § 3 mom. i lagförslag 1*) föreslås det att enheten för passagerarinformation i samband med behandlingen av PNR-uppgifter genom automatiserade metoder får jämföra PNR-uppgifter med de uppgifter som avses i de bestämmelser i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (punkt 1—3), lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (punkt 4) och lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen till vilka det hänvisas i respektive punkt. Propositioner om ändring av dessa lagar behandlas som bäst av riksdagen. Utskottet föreslår på det sätt som framgår av detaljmotiven att hänvisningarna till de lagbestämmelserna uppdateras så att de hänvisar till bestämmelserna i de nya lagar som behandlas av utskottet.

Utskottet konstaterar att de databaser som avses i 7 § 3 mom. 1—5, 10 och 11 punkten har inrättats för skötseln av PTR-myndigheternas grundläggande uppdrag. Ett väsentligt element i detta uppdrag är polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens brottsbekämpning. Med hänsyn till syftet med propositionen och direktiv ser utskottet det som nödvändigt att PNR-uppgifter kan jämföras med dessa databaser på det sätt som föreslagits.

I 7 § 3 mom. 7—9 nämns också fordonstrafikregistret, farkostregistret och befolkningsdatasystemet, och i 6 punkten utlänningsregistret. Utskottet ser det som viktigt att också innehållet i dessa register kan utnyttjas för att förebygga sådana brott som avses i direktivet. Utskottet vill likväl fästa uppmärksamheten vid att i synnerhet jämförelse av PNR-uppgifter mot de nämnda förvaltningsregistren innebär en utvidgning av informationsanvändningen jämfört med nuläget. De här databaserna har inte inrättats för brottsbekämpning. Det kan alltså anses att det ursprungliga ändamålet med behandlingen ändras. Utskottet konstaterar också att ett annat ändamål än det ursprungliga inte får bli det huvudsakliga ändamålet eller ett viktigt ändamål med registret.

Utskottet understryker att en systematisk och effektiv behandling av PNR-uppgifter kan avslöja och identifiera personer och nätverk vars kopplingar till terrorism eller grov brottslighet inte annars kan avslöjas. Enligt utredning kan registeruppgifter om fordon, farkoster eller utlänningar vara av väsentlig betydelse för avslöjandet av brottslighet. Vid jämförelse av PNR-uppgifter mot uppgifter i andra databaser övervägs det inte om förundersökning ska inledas, och det är inte på förhand känt i vilken databas det kan finnas väsentlig information som leder till ett avslöjande. Enheten för passagerarinformation analyserar de uppgifter den fått för att se om det i det enskilda fallet finns grunder för att överföra uppgifterna till behöriga myndigheter för ytterligare undersökningar. Behandlingen av uppgifter är begränsad till identifiering av personer som kan vara delaktiga i terroristbrott eller grov brottslighet. Utskottet understryker att automatiska träffar i

samband med sådan behandling av PNR-uppgifter som avses i 7 mom. 4 punkten ska granskas individuellt.

Bestämmelserna om behandling av uppgifter måste tillämpas med hänsyn till kraven på nödvändighet, proportionalitet, jämlikhet och icke-diskriminering. Utskottet konstaterar att PNR-uppgifterna i princip inte innehåller information som kan hänföras till de särskilda kategorier av personuppgifter som avses i EU:s dataskyddslagstiftning. Om trafikföretaget lämnar sådana uppgifter till enheten för passagerarinformation, ska uppgifterna utplånas omedelbart, enligt 12 § 3 mom. i lagförslaget. Utskottet föreslår att det till 7 § i lagförslag 1 fogas ett nytt 6 mom., där det i linje med direktivet föreskrivs att enheten för passagerarinformation inte får behandla uppgifter som hör till en särskild kategori av personuppgifter. Av detaljmotiven framgår också att utskottet anser att en inskränkning av rätten till insyn enligt 24 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten är tillräcklig också för resultaten av behandlingen av PNR-uppgifter.

Under utskottets sakkunnigutfrågning aktualiserades behovet av att jämföra PNR-uppgifterna inte bara med de föreslagna databaserna utan också med det register (*penningtvättsregistret*) för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism som avses i 3 § i lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017). Enligt utredning konstaterar kommissionen i en egen analys att analysen av PNR-uppgifter kan ge en klarare bild av hur de kriminellas förfaringssätt utvecklas, exempelvis vad gäller smugglingsrutter för narkotika och penningtvätt. Penningtvättsregistret är av central betydelse för förhindrandet av finansiering av penningtvätt och terrorism. Utskottet ser det som viktigt att utreda om det finns anledning att tillåta att PNR-uppgifter jämförs också mot uppgifter i penningtvättsregistret.

Bedömningskriterierna

Enligt artikel 6.3 a i direktivet kan enheten för passagerarinformation vid bedömningen av passagerare behandla PNR-uppgifter i enlighet med bestämda kriterier. Enheten för passagerarinformation fastställer enligt 7 § 2 mom. kriterierna för bedömning och analys och ser över dem regelbundet tillsammans med de behöriga myndigheterna.

Grundlagsutskottet ansåg att förvaltningsutskottet bör precisera regleringen om kriterierna för bedömning och analys. Förvaltningsutskottet bör, enligt grundlagsutskottet, av orsaker som hänför sig till 12 § 2 mom. och 21 § i grundlagen också noga granska hur de föreslagna kriterierna och algoritmerna i de automatiserade metoder som eventuellt tillämpar dem förhåller sig till lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och vid behov precisera regleringen.

Förvaltningsutskottet framhåller att lagförslagen kräver att bedömningskriterierna är riktade, proportionella och tydliga, så att myndigheterna inte i onödan behandlar personuppgifter över de registrerade. Kriterierna får inte grunda sig på uppgifter om en persons ras, etniska ursprung, politiska åskådning, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförbund, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuella läggning. De får alltså inte stå i strid med diskrimineringsförbudet. Denna avgränsning baserar sig på 6 § i grundlagen och på skyldigheten enligt artikel 11.3 i PNR-direktivet att förvissa sig om att profilering inte leder till diskriminering. Grundlagsutskottet anser de föreslagna bestämmelserna vara ändamålsenliga till denna del.

Lufttrafikföretagen ska lämna PNR-uppgifter över samtliga passagerare till enheten för passagerarinformation. De flesta av passagerarna berörs självfallet inte av några brottsmisstankar. Enligt propositionsmotiven är avsikten att som bedömningskriterier skapa modeller för resebeteendet och med hjälp av dessa analysera avvikande beteenden. Som avvikande kan nämnas till exempel kontantbetalning för bokningar som gjorts i sista minuten eller att en passagerare saknar bagage. Enligt direktivet bär bedömningskriterierna fastställas så att så få oskyldiga människor som möjligt identifieras felaktigt av systemet. Utskottet bedömer att utarbetandet av kriterier och tillsynen över verksamheten kommer att kräva stora utvecklingsinsatser.

Utskottet konstaterar att handlingar som innehåller information om polisens, Gränsbevakningsväsendets och Tullens taktiska och tekniska metoder och planer är sekretessbelagda med stöd av 24 § 1 mom. 5 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle äventyra förebyggande och utredning av brott eller upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. Enligt inkommen utredning utgör reglerna för val av objekt och kriterierna för analys och bedömning sådana taktiska och tekniska metoder och planer som avses i offentlighetslagen och ska därmed sekretessbeläggas.

Utskottet föreslår att också *7 § 2 mom. i lagförslag 1* förtydligas. Ändringen framgår närmare av detaljmotiveringen.

Påföljdsavgift

Medlemsstaterna ska enligt artikel 14 i direktivet fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelser som antagits enligt direktivet. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. För att skyldigheten ska fullgöras föreslås en påföljdsavgift, som till sin karaktär är en administrativ straffpåföljd. Utskottet anser att påföljden är tillräckligt effektiv och avskräckande.

Lufttrafikföretag som bryter mot den föreskrivna skyldigheten att överföra PNR-uppgifter ska påföras en fast påföljdsavgift på 3 000 euro. Påförandet av avgiften sker dock inte automatiskt, så det är inte frågan om strikt ansvar. Utskottet framhåller att det vid bedömningen av om påföljdsavgift ska påföras måste beaktas om ett fel har inträffat vid överföringen av PNR-uppgifter till följd av ouppmärksamhet som med beaktande av omständigheterna är ursäktlig eller om det med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att påföra en avgift.

Administrativ börda och myndigheternas resurser

Utskottet ser det som viktigt att det för överföringen av PNR-uppgifter utarbetas så enhetliga förfaranden som möjligt, så att flygbolagen inte påförs onödig administrativa börda till följd av uppgiftsöverföringen. Vidare konstaterar utskottet PNR-myndigheterna och dataombudsmannens byrå tillförsäkras tillräckliga resurser för skötseln av sina uppgifter.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet

2 §. Förhållande till annan lagstiftning. Utskottet har till 1 mom. fogat författningsnumret (1054/2018) för lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten. Lagen trädde i kraft den 1 januari 2019. Vidare beaktar utskottet i fråga om 2 mom. att det på grundval av propositionerna RP 242/2018 rd, RP 241/2018 rd och RP 259/2018 rd har stiftats nya lagar om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, vid Gränsbevakningsväsendet och inom Tullen.

3 §. Definitioner. Utskottet har uppdaterat definitionen av terroristbrott i paragrafens 6 punkt så att den motsvarar de ändringar som gjorts i 34 a kap. i strafflagen. Det kapitlet har genom lag 874/2018 fått nya 1 a och 5 c §. Utskottet gör också en lagteknisk korrigering av bestämmelsen. Det måste i punkten hänvisas till alla de paragrafer i 34 a kap. som gäller terroristbrott.

4 §. Lufttrafikföretags skyldighet att överföra PNR-uppgifter. Utskottet har gjort en teknisk korrigering i 2 mom.

5 §. Enhet för passagerarinformation. Den enhet för passagerarinformation som avses i lagförslaget är enligt paragrafen den riksomfattande PTG-kriminalunderrättelseenhet som avses i 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009). Enligt utredning till utskottet har PTG-myndigheterna inrättat fyra gemensamma kriminalunderrättelseenheter. Utskottet föreslår därför att ordet *”riksomfattande”* stryks. Utskottet föreslår att en motsvarande ändring görs i 5 § i *lagförslag 2*.

7 §. Behandling av PNR-uppgifter. Enligt artikel 1.2 i PNR-direktivet får PNR-uppgifter som samlas in i enlighet med direktivet endast behandlas i syfte att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet i enlighet med artikel 6.2 a, b och c.

Enligt artikel 6.2 a får uppgifter behandlas för en bedömning av passagerare före deras beräknade ankomst till eller avresa från den berörda medlemsstaten, för att identifiera personer som de behöriga myndigheterna behöver utreda ytterligare, på grund av att dessa personer kan vara inblandade i terroristbrott eller grov brottslighet. Enligt artikel 6.2 b får uppgifter behandlas för att i enskilda fall besvara en vederbörligen motiverad förfrågan som bygger på tillräckliga skäl från de behöriga myndigheterna om att tillhandahålla och behandla PNR-uppgifter eller resultaten av behandlingen av uppgifter. Enligt artikel 6.2 c får uppgifter behandlas för att uppdatera och skapa nya bedömningskriterier, i syfte att identifiera personer som kan vara delaktiga i terroristbrott eller grov brottslighet.

Utskottet föreslår att ordalydelsen i *1 mom.* ändras så att den mer exakt motsvarar ordalydelsen i artikel 6.2 i direktivet. Den ordalydelse utskottet föreslår ger momentet en tydligare struktur.

Utskottet föreslår vidare att *2 mom.* ändras till följd av ändringen av 1 mom. Enheten för passagerarinformation kan enligt direktivet behandla PNR-uppgifterna för att enligt på förhand fast-

ställda kriterier identifiera personer som kan vara inblandade i terroristbrott eller grov brottslighet. Utskottet föreslår att bestämmelsen om detta ska flyttas från 1 mom. till början av 2 mom. I momentet föreskrivs vidare att kriterierna ska fastställas enligt lagförslaget och att bedömningen av passagerarna inte får vara diskriminerande. Bedömningskriterierna ska vara riktade, proportionella och tydliga.

Utskottet konstaterar att reformen av personuppgiftslagarna för polisen, Gränsbevakningsväsendet och Tullen innebär en övergång från registerbaserade till behandlingsbaserade bestämmelser. I *3 mom.* måste det nödvändigt göras ändringar som följer av ändringarna i de nämnda lagarna, det vill säga så att bestämmelserna motsvarar innehållet i de nya lagarna om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, vid Gränsbevakningsväsendet och inom Tullen.

Utskottet föreslår att hänvisningen i 3 mom. *1 punkten* till de datasystem som avses i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) ersätts med en hänvisning till paragraferna om användningsändamål och innehåll i personuppgifter som behandlas i 2 kap. i den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (RP 242/2018 rd).

I 5 och 6 § i den nya personuppgiftslagen för polisen föreskrivs det om behandling av personuppgifter i undersöknings- och övervakningsuppgifter. Bestämmelserna ska ersätta bestämmelserna i den gällande lagens 2 § om registrering av uppgifter om den som är misstänkt för brott eller den som är föremål för förundersökning, polisundersökning, polisens åtgärder eller tvångsmedel och den som gjort anmälan, den som uppträder som vittne eller målsägande eller den som har något annat samband med ärendet. Bestämmelserna ersätter också bestämmelserna i den gällande lagens 6 § om temporära register för sådan brottsanalys som behövs för att förhindra, avslöja eller utreda brott eller en brottshelhet. Bestämmelserna om undersöknings- och övervakningsuppgifter tillämpas dessutom också på sådan behandling av personuppgifter som anknyter till upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet.

I 7 och 8 § i den nya personuppgiftslagen för polisen föreskrivs det om behandling av personuppgifter för förebyggande eller avslöjande av brott. Bestämmelserna ska ersätta den gällande lagens bestämmelser i 2 § om behandling av information i informationssystemet för polisärenden, i 4 § om informationssystemet för misstänkta och i 6 § om polisens övriga personregister för att förhindra och avslöja brott.

Behandlingen av personuppgifter enligt såväl 5 och 6 § som 7 och 8 § i personuppgiftslagen för polisen gäller behandlingen enligt lagen om behandling av personuppgifter i brottmål (nedan dataskyddslagen för brottmål) i syfte att utreda brott eller föra brott till åtalsprövning eller för att skydda mot eller förebygga hot mot den allmänna säkerheten i samband med utredning av brott.

I 11 och 12 § i lagförslaget föreskrivs om behandling av personuppgifter i polisens andra lagstadgade uppgifter. Bestämmelserna ersätter bestämmelserna i den gällande lagens 3 § om registrering av personuppgifter i informationssystemet för förvaltningsärenden. Dessutom tillåter bestämmelserna att personuppgifter som behövs för utförandet av de uppgifter som avses i 1 kap. 1 § 2 mom. i polislagen behandlas i vidare utsträckning än enligt den gällande lagen. Polisen kan med stöd av 11 och 12 § bland annat behandla information som anknyter till utförande av de uppgifter som avses i hittegodslagen och lagen om skjutbanor. Bestämmelserna tillämpas på uppgif-

ter i anknytning till tillståndsförvaltning och på sådana övervakningsuppgifter som föreskrivits för polisen där det inte är fråga om att tillämpa dataskyddslagen för brottmål. Polisen kan alltså med stöd av bestämmelsen behandla bland annat personuppgifter som behövs för att utföra uppgifter som föreskrivs i bland annat körkortslagen, vägtrafiklagen och penningtvättslagen. Den föreslagna hänvisningen omfattar likväl inte sådana uppgifter om kunder och spelare hos penningspelsbolag som avses i 12 § 2 mom. och som polisen kan använda endast för uppgifternas ursprungliga ändamål. Vid behandlingen måste man också beakta andra begränsningar som gäller behandling av de uppgifter som avses i personuppgiftslagen för polisen för andra än det ursprungliga användningsändamålet. Sålunda får exempelvis biometrisk information enligt passlagen och lagen om identitetskort inte jämföras mot PNR-uppgifterna genom automatiserad behandling.

Den behandling av personuppgifter som avses i 11 och 12 § hör till tillämpningsområdet för dataskyddsförordningen och den nationella dataskyddslag (1050/2018) som kompletterar förordningen. Uppgifterna kan dock med stöd av 13 § i den föreslagna lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet också användas för de ändamål som avses i dataskyddslagen för brottmål. Också gällande 16 § i polisens personuppgiftslag tillåter användning av information i polisens informationssystem för förvaltningsärenden för brottsförebyggande verksamhet.

Utskottet föreslår att hänvisningen i momentets *2 punkt* till skyddspolisens funktionella informationssystem, om vilket det föreskrivs i 5 § den gällande lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, ersätts med en hänvisning till 48 § 1 mom. och 49 § i den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, där det föreskrivs om behandling av personuppgifter vid skyddspolisen och om innehållet i de personuppgifter som behandlas. De uppgifter som skyddspolisen behandlar motsvarar i huvudsak de uppgifter som den behandlar också med stöd av den gällande lagen.

Utskottet föreslår att hänvisningen i *3 punkten* till Schengens informationssystem enligt 32 § 2 punkten i den gällande lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet ersätts med en hänvisning till 3 § 2 punkten i den nya lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, där definitionen av informationssystemet i sak är den samma som i den gällande lagen.

Utskottet föreslår att hänvisningen i *4 punkten* till undersöknings- och handräckningsregistret, registret för övervakningsärenden och Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott ersätts med en hänvisning till de bestämmelser i den nya lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet där det föreskrivs om behandling av motsvarande personuppgifter.

I 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet föreskrivs det om behandlingen av personuppgifter vid gränskontroll samt för upprätthållande av gränssäkerheten och gränsordningen, i 8 § om behandling av personuppgifter för utredning av brott samt för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet och i 10 och 11 § om behandling av personuppgifter för förebyggande eller avslöjande av brott. Av dessa ingår de uppgifter som avses i 7 § huvudsakligen i det gällande registret för övervakningsärenden, de uppgifter som avses i 8 och 9 § i undersöknings- och handräckningsregistret och de uppgifter som avses i 10 och 11 § huvudsakligen i Gränsbevakningsväsendets register över personer misstänkta för brott och delvis i undersöknings- och handräckningsregistret och förvaltningsenhetsvisa register. I 15 § i lagförslaget före-

skrivs om behandling av personuppgifter i Gränsbevakningsväsendets övriga lagstadgade uppgifter. Uppgifter som kan jämföras är till denna del endast uppgifter som behövs för Gränsbevakningsväsendet tillsynsuppgifter och som finns i det gällande registret för övervakningsärenden.

Utskottet föreslår att hänvisningen i *5 punkten* till de datasystem som avses i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (761/2003) ersätts med en hänvisning till paragraferna om användningsändamål och innehåll i personuppgifter som behandlas i 2 kap. i den nya lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (RP 259/2018 rd). De uppgifter som enligt 3—6 § i den gällande personuppgiftslagen för Tullen får föras in informationssystemet för brottsbekämpning, underrättelseregistret, informationssystemet för tullövervakning och systemet för identifiering av registreringsskyltar och containrar samt de uppgifter som enligt 7 § i samma lag får föras in i register som behövs för Tullens övervaknings- och brottsbekämpningsuppdrag, motsvaras i den nya lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen av de uppgifter som får behandlas med stöd av 7—10, 12 och 14 §.

Det utlänningsregister som avses i *6 punkten* används bl.a. för behandling av, beslut om och övervakning av utlänningars inresa och utresa samt vistelse, i syfte att trygga statens säkerhet samt göra sådana normala eller omfattande säkerhetsutredningar som avses i lagen om säkerhetsutredningar.

Lagen om transportservice (320/2017) har trätt i kraft den 1 juli 2018, efter det att regeringen lämnade propositionen, och samtidigt upphävdes lagen om fordonstrafikregistret och lagen om farkostregistret. Fordon och farkoster ska registreras i den databas som avses i 216 § i lagen om transportservice (KoUB 39/2018 rd — RP 157/2018 rd). Utskottet föreslår därför att också hänvisningen i 3 mom. *7 punkten* ändras. Den föreslagna 8 punkten i lagförslaget måste samtidigt strykas, varvid numreringen av punkterna ändras.

Utskottet föreslår att hänvisningen till 1 mom. i samma paragraf stryks i *4 mom.* Enligt utskottets uppfattning är det tillräckligt att hänvisa till behandlingen av PNR-uppgifter. Utskottet har till följd av en ändring av 3 mom. 2 punkt gjort en teknisk ändring också i 7 § *5 mom.*

I förordningarnas artikel 13 föreskrivs om skydd av personuppgifter. Enligt artikeln 13.4 ska medlemsstaterna förbjuda behandling av PNR-uppgifter som avslöjar en persons ras eller etniska ursprung, politiska åsikter, religion eller filosofiska övertygelse, fackföreningstillhörighet, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuella läggning. I 12 § 3 mom. i lagförslaget föreskrivs det att uppgifterna ska utplånas omedelbart efter att de mottagits, om de innehåller uppgifter av det nämnda slaget. Någon sådan bestämmelse finns likväl inte i lagförslagets 7 § om behandling av PNR-uppgifter. Utskottet föreslår att 7 § i lagförslaget kompletteras med ett nytt *6 mom.* i vilket det föreskrivs ett förbud mot behandling av särskilda kategorier av personuppgifter i enlighet med artikel 13.4 i direktivet.

8 §. Överföring av PNR-uppgifter till behöriga myndigheter. Utskottet föreslår att hänvisningen i 1 mom. preciseras så att den hänvisar till hela 7 §, som gäller behandling av PNR-uppgifter, och inte enbart till 7 § 1 mom. 1 punkten. Utskottet har dessutom gjort en teknisk korrigering i 3 mom. Den senare påverkar inte den svenska språkdräkten.

9 §. Begäran om PNR-uppgifter av andra medlemsstater och utlämnande av uppgifter till dem. Utskottet föreslår att hänvisningen i 2 mom. preciseras så att den hänvisar till hela 7 §, som gäller behandling av PNR-uppgifter, och inte enbart till 7 § 1 mom. 1 punkten.

12 §. Utplåning och maskering av PNR-uppgifter och utlämnande av maskerade uppgifter.

Utskottet föreslår att hänvisningen i 2 mom. preciseras så att den hänvisar till hela 7 §, som gäller behandling av PNR-uppgifter, och inte enbart till 7 § 1 mom. 1 punkten. Utskottet föreslår också en teknisk korrigering i 1 mom. 1 punkten.

Vidare föreslår utskottet att det till 4 mom. fogas en bestämmelse om att dataskyddsombudet ska informeras om utlämnande av uppgifter och göra en efterhandsutvärdering av utlämnandets laglighet. Förslaget grundar sig på artikel 12 i direktivet, enligt vars 3 punkt dataskyddsombudet vid enheten för passagerarinformation ska informeras om utlämnande av uppgifterna. Ombudet ska också genomföra en efterhandsutvärdering. Utskottet konstaterar att enheten för passagerarinformation enligt paragrafens 1 mom. ska utplåna PNR-uppgifter ur registret när fem år har förflutit från det att de överfördes till enheten för passagerarinformation. Eftersom PNR-uppgifter förvaras relativt länge, är det enligt utskottet motiverat att så noggrant som möjligt beakta direktivets villkor för överföring av uppgifter.

13 §. Inskränkningar i rätten till insyn. I 23 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och i samband med upprätthållandet av den nationella säkerheten föreskrivs det om de registrerades rätt till insyn. Var och en har enligt bestämmelsen rätt att av den personuppgiftsansvarige få veta huruvida personuppgifter som gäller honom eller henne behandlas. I 13 § i lagförslaget föreslås det att rätten till insyn inte ska gälla uppgifter om resultaten av behandlingen av PNR-uppgifter. Dataombudsmannen kan dock på begäran av den registrerade kontrollera att dessa uppgifter är lagenliga. Med hänvisning till inkommen information framhåller utskottet att det inte är motiverat att begränsa den registrerades rätt till insyn på det föreslagna sättet. Utskottet anser att en inskränkning av rätten till insyn enligt 24 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten är tillräcklig också för resultaten av behandlingen av PNR-uppgifter. En särskild bestämmelse om inskränkning av rätten till insyn behövs alltså inte. Utskottet föreslår att 13 § stryks från lagförslaget. Samtidigt ändras numreringen av 14—18 §.

13 (14) §. Påföljdsavgift för lufttrafikföretag. Utskottet konstaterar att paragrafnumreringen i den nya lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet måste beaktas i 3 mom.

2. Lagen om ändring av 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet

5 §. PTG-kriminalunderrättelseenheter. Utskottet hänvisar till det som sägs i detaljmotiveringen till 5 § i *lagförslag 1*. PTG-myndigheterna har inrättat fyra kriminalunderrättelseenheter i stället för en riksomfattande enhet. Utskottet föreslår att ordalydelsen i 1 mom. preciseras så att det för PTG-myndigheternas kriminalunderrättelse- och brottsanalysverksamhet kan inrättas gemensamma PTG-kriminalunderrättelseenheter. För behandlingen av PNR-uppgifter finns en sär-

skild kriminalunderrättelseenhet. Bestämmelser om denna enhet finns i 5 § i *lagförslag 1*. En PTG-kriminalunderrättelseenhet kan enligt propositionens förslag bestå av företrädare för PTG-myndigheterna som förordnas särskilt.

3. Lagen om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

1 §. Lagens tillämpningsområde. Utskottet konstaterar att det till 1 mom. fogats nya punkter efter det att propositionen lämnades. Den föreslagna ändringen gäller därför 13 punkten, och det föreslagna tillägget 14 punkten. Till följd av utskottets ändringar måste dessutom paragrafnumreringen i lagförslag 1 beaktas i den nya punkten. De tidigare gjorda ändringarna måste också beaktas i ingressen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Förvaltningsutskottets förslag till beslut:

> *Riksdagen godkänner lagförslag 1—3 i proposition RP 55/2018 rd med ändringar.* ***(Utskottets ändringsförslag)***

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om användning av flygpassageraruppgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/681 om användning av passageraruppgiftssamlingar (PNR-uppgifter) för att förebygga, förhindra, upptäcka, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet, nedan *PNR-direktivet* .

2 §

Förhållande till annan lagstiftning

Utöver vad som föreskrivs i denna lag tillämpas lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018) på behandling av PNR-uppgifter.

Bestämmelser om polisens, Tullens och Gränsbevakningsväsendets rätt att få uppgifter om flygpassagerare finns även i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (/), lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (/) och lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (/).

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *lufttrafikföretag* ett lufttrafikföretag med giltig operativ licens eller motsvarande som ger företaget rätt att bedriva passagerarflygtrafik,

2) *flygning utanför Europeiska unionen* varje reguljär- eller icke-reguljär flygning som utförs av ett lufttrafikföretag, med avgång från ett tredjeland och planerad landning på en medlemsstats territorium eller flygning från en medlemsstats territorium med planerad landning i ett tredjeland, i båda fallen inklusive eventuella mellanlandningar på territorier i medlemsstater eller tredjeländer,

3) *flygning inom Europeiska unionen* varje reguljär- eller icke-reguljär flygning som utförs av ett lufttrafikföretag, med avgång från en medlemsstats territorium och planerad landning på en eller flera andra medlemsstaters territorium, utan eventuella mellanlandningar på tredjeländers territorier,

4) *passagerare* de personer, inbegripet personer i transfer eller transit förutom besättningsmedlemmar, som transporteras eller ska transporteras med ett luftfartyg med lufttrafikföretagets samtycke, vilket framgår av att personen finns med på passagerarförteckningen,

5) *PNR-uppgifter* en sammanställning av för resan behövliga uppgifter om varje enskild passagerare som gör det möjligt för det lufttrafikföretag som sköter bokningen och andra deltagande lufttrafikföretag att behandla och kontrollera reservationen för varje resa som bokas av en person eller för en persons räkning, oavsett om uppgifterna finns i reservationssystemet, det avgångskontrollsystem som används för att checka in passagerare på flygningar eller likvärdiga system,

6) *terroristbrott* brott som avses i 34 a kap. 1, 1 a, 2—4, 4 a—4 c, 5 och 5 a—5 c § i strafflagen (39/1889),

7) *grov brottslighet* sådana former av brott som avses i bilaga II till PNR-direktivet och för vilka det föreskrivna maximistraffet är fängelse i minst tre år,

8) *maskering* att göra de uppgifter som kan användas för att omedelbart identifiera en passagerare osynliga för en användare,

9) *behöriga myndigheter* polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet, samt

10) *Europol* den byrå som avses i artikel 1.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794 om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) och om

ersättande och upphävande av rådets beslut 2009/371/RIF, 2009/934/RIF, 2009/935/RIF, 2009/936/RIF och 2009/968/RIF.

4 §

Lufttrafikföretags skyldighet att överföra PNR-uppgifter

Ett lufttrafikföretag ska till den i 5 § avsedda enheten för passagerarinformation överföra PNR-uppgifter enligt 2 mom. för de ankommande och avgående flygningar utanför eller inom Europeiska unionen som de utför, till den del uppgifterna har samlats in som en del av den normala affärsverksamheten. I fråga om flygningar med gemensam linjebeteckning gäller skyldigheten det företag som utför flygningen. Om lufttrafikföretaget också har samlat in sådan förhandsinformation om passagerare som avses i punkt 18 i bilaga I till PNR-direktivet men som företaget inte bevarar med samma tekniska medel som andra PNR-uppgifter, ska även dessa uppgifter överföras. Lufttrafikföretaget ska överföra PNR-uppgifterna avgiftsfritt.

PNR-uppgifterna omfattar

1) PNR-uppgifternas lokaliseringskod,
2) datum för bokning eller utfärdande av biljett,
3) ~~planerat/~~planerade resdatum,
4) namn,
5) adress och kontaktuppgifter,
6) alla former av betalningsinformation,
7) hela resrutten för de aktuella PNR-uppgifterna,
8) uppgifter om bonusprogram,
9) resebyrå/resebyråtjänsteman,
10) passagerares resestatus, inbegripet resebekräftelser, incheckningsstatus, passagerare som inte infinner sig eller passagerare utan bokning,
11) delade PNR-uppgifter,
12) allmänna anmärkningar,
13) biljettinformation,
14) platsnummer och annan platsinformation,
15) information om gemensam linjebeteckning,
16) all bagageinformation,
17) antal medresenärer i PNR-uppgifterna och deras namn,
18) eventuell förhandsinformation som samlats in om passagerare, samt
19) alla tidigare ändringar av de PNR-uppgifter som avses i 1—18 punkten.

PNR-uppgifterna ska överföras 24 timmar före flygningens planerade ankomst- eller avgångstid och omedelbart efter det att gatens dörrar stängts, varvid överföringen av uppgifter också kan begränsas till uppdateringar av tidigare överförda uppgifter. Om uppgifterna behövs för att man ska kunna reagera på ett specifikt och faktiskt hot med anknytning till terroristbrott eller grov brottslighet, ska uppgifterna på begäran av enheten för passagerarinformation överföras även vid andra tidpunkter.

Överföring av PNR-uppgifter ska ske i enlighet med Europeiska kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/759 om gemensamma protokoll och dataformat som ska användas av lufttrafikföretag när PNR-uppgifter överförs till enheterna för passagerarinformation.

5 §

Enhet för passagerarinformation

Den ~~riksomfattande~~ PTG-kriminalunderrättelseenhet som avses i 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009) är den enhet för passagerarinformation som avses i denna lag.

Enheten för passagerarinformation har till uppgift att ta emot PNR-uppgifter och att behandla dem i enlighet med denna lag.

6 §

Personuppgiftsansvarig och dataskyddsombud

Polisstyrelsen är personuppgiftsansvarig för det register vid enheten för passagerarinformation som innehåller PNR-uppgifter och ansvarar för utnämningen av ett dataskyddsombud. Dataskyddsombudet ansvarar för övervakningen av behandlingen av PNR-uppgifter och genomförandet av åtgärder i anslutning till dataskydd vid enheten för passagerarinformation.

Dataskyddsombudet har tillgång till de uppgifter som behandlas vid enheten för passagerarinformation. En registrerad har rätt att kontakta dataskyddsombudet i alla ärenden som gäller behandling av hans eller hennes PNR-uppgifter.

7 §

Behandling av PNR-uppgifter

Enheten för passagerarinformation får behandla PNR-uppgifter för identifiering av personer som kan vara delaktiga i terroristbrott eller grov brottslighet. Passagerarinformation får behandlas

1) för bedömning av passagerarna före deras beräknade ankomst eller avresa,

2) för att svara på en motiverad begäran, som bygger på tillräckliga observationer, från de behöriga myndigheterna, enheten för passagerarinformation i en annan medlemsstat eller Europol om att tillhandahålla och behandla PNR-uppgifter,

3) för analys av uppgifterna i syfte att uppdatera bedömningskriterierna eller fastställa nya kriterier.

Enheten för passagerarinformation kan vid den bedömning av passagerare som avses i 1 mom. 1 punkten använda kriterier som fastställts på förhand. Enheten för passagerarinformation fastställer ~~de i 1 mom. 3 punkten avsedda~~ kriterierna för bedömning och analys och ser över dem regelbundet tillsammans med de behöriga myndigheterna. Bedömningskriterierna ska vara riktade, proportionella och tydliga. De får inte grunda sig på uppgifter om en persons ras, etniska ursprung, politiska åskådning, religiösa eller filosofiska övertygelse, medlemskap i fackförbund, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuella läggning.

Enheten för passagerarinformation får ~~i samband med den behandling som avses i 1 mom.~~ genom automatiserade metoder jämföra PNR-uppgifter med följande uppgifter, datasystem och register:

1) uppgifter som avses i 5—8 och 11 § samt 12 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet,

2) uppgifter som avses i 48 § 1 mom. och 49 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet,
3) Schengens informationssystem enligt 3 § 2 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet,
4) uppgifter som avses i 7—11 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet och uppgifter som behandlas för utförandet av Gränsbevakningsväsendets tillsynsuppgifter enligt 15 § i samma lag,
5) uppgifter som avses i 7—10, 12 och 14 § i lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen,
6) utlänningsregistret enligt 2 § i lagen om utlänningsregistret (1270/1997),
7) uppgifter om fordon, farkoster och persontillstånd i det trafik- och transportregister som avses i lagen om transportservice (320/2017),
~~8) farkostregistret enligt 1 § i lagen om farkostregistret (424/2014),~~
8) befolkningsdatasystemet enligt 3 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).
9) internationella kriminalpolisorganisationens (I.P.C.O. - Interpol) databaser, samt
10) de uppgifter som avses i 3 § 2 mom. i lagen om Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (214/2017),
~~Eventuella träffar~~Träffar i samband med ~~sådan~~ behandlingen av PNR-uppgifter ~~som avses i 1 mom. 1 punkten~~ ska granskas individuellt.
Jämförelse med uppgifter som avses i 3 mom. 2 punkten ska genomföras på ett sätt som tryggar dataskyddet i enlighet med vad som avtalas med skyddspolisen. Jämförelsen får genomföras endast av en tjänsteman som skyddspolisen har förordnat till tjänsteman vid enheten för passagerarinformation. Resultaten av jämförelsen och av behandlingen av uppgifterna får vidarebefordras endast med samtycke av skyddspolisen.
Enheten för passagerarinformation får inte behandla PNR-uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförbund, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuell läggning. (Nytt 6 mom.)

8 §

Överföring av PNR-uppgifter till behöriga myndigheter

Enheten för passagerarinformation ska överföra PNR-uppgifter om personer som har identifierats genom den behandling av PNR-uppgifter som avses i 7 § ~~1 mom. 1 punkten~~ eller resultaten av behandlingen av uppgifterna till de behöriga myndigheterna, så att de kan utreda personernas delaktighet i terroristbrott eller grov brottslighet.
Uppgifterna eller resultaten av behandlingen av uppgifterna får överföras till de behöriga myndigheterna även på behörig och motiverad begäran från dessa myndigheter för att förebygga, avslöja, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet.
De uppgifter som avses ovan i 1 och 2 mom. får överföras endast i enskilda fall.
De behöriga myndigheterna får använda de uppgifter som enheten för passagerarinformation har överfört även för att utreda, förebygga och avslöja brott och omständigheter som tyder på brott som har kommit fram i samband med behandlingen av uppgifterna samt för inriktning av verksamheten och stödjande av oskuldspresumtionen.

9 §

Begäran om PNR-uppgifter av andra medlemsstater och utlämnande av uppgifter till dem

Enheten för passagerarinformation får begära PNR-uppgifter av en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat för att förebygga, avslöja, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet. Begäran ska motiveras. Enheten för passagerarinformation ska till den behöriga myndigheten överföra de PNR-uppgifter eller resultat av behandlingen av uppgifterna som den har tagit emot av en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat.

Enheten för passagerarinformation ska överföra uppgifterna om personer som den identifierat genom sådan behandling av PNR-uppgifter som avses i 7 § ~~1 mom. 1 punkten~~ och genom tilläggsutredningar till motsvarande enheter för passagerarinformation i andra medlemsstater. De uppgifter som överförs ska omfatta alla relevanta och nödvändiga PNR-uppgifter eller resultat av behandlingen av uppgifterna om personer som identifierats genom behandlingen. Enheten för passagerarinformation får dessutom överföra PNR-uppgifter eller resultaten av behandlingen av uppgifterna till en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat på dennes motiverade begäran.

De behöriga myndigheterna kan direkt av en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat begära PNR-uppgifter när det behövs i nödfall för att förebygga, avslöja, utreda och lagföra terroristbrott och grov brottslighet. Begäran ska motiveras och information om den ska skickas till enheten för passagerarinformation. Under motsvarande förutsättningar får enheten för passagerarinformation överföra PNR-uppgifter till de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat på deras begäran.

10 §

Överföring av PNR-uppgifter till Europol

Enheten för passagerarinformation får på motiverad begäran överföra PNR-uppgifter eller resultaten av tilläggsutredningar från behandlingen av uppgifterna till Europol för sådan behandling av uppgifter som avses i kapitel IV i den förordning som avses i 3 § 13 punkten i syfte att förebygga, avslöja och lagföra terroristbrott och grov brottslighet när överföringen av uppgifterna är behövlig för att målen för medlemsstaternas behöriga myndigheters brottsbekämpningssamarbete och ömsesidiga samarbete i enlighet med artikel 3 i den förordningen ska nås.

11 §

Överföring av PNR-uppgifter till tredjeländer

Enheten för passagerarinformation får överföra PNR-uppgifter och resultaten av behandlingen av uppgifterna till ett tredjeland endast i enskilda fall och förutsatt att

1) bestämmelserna i 41—43 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten iakttas, och

2) överföringen behövs för att förebygga, avslöja, utreda och lagföra sådana terroristbrott och sådan grov brottslighet som avses i denna lag.

Enheten för passagerarinformation får ge tillstånd till ett tredjeland till vilket enheten har överfört PNR-uppgifter eller resultaten av behandlingen av uppgifterna att överföra uppgifterna vidare till ett annat tredjeland, om överföringen är nödvändig för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet.

Enheten för passagerarinformation får överföra PNR-uppgifter som den tagit emot från en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat till ett tredjeland utan tillstånd av enheten för passagerarinformation i medlemsstaten i fråga endast om överföringen är av väsentlig betydelse för att man ska kunna reagera på ett i denna lag avsett specifikt och faktiskt hot med anknytning till terroristbrott eller grov brottslighet som riktar sig mot en medlemsstat eller ett tredjeland och tillstånd inte kan fås i tid. Enheten för passagerarinformation i medlemsstaten i fråga ska informeras om överföringen och överföringen ska registreras på behörigt sätt och kontrolleras i efterhand.

Innan PNR-uppgifter överförs till de behöriga myndigheterna i ett tredjeland ska enheten för passagerarinformation förvissa sig om att tredjelandets planerade användning av uppgifterna är förenlig med villkoren och skyddsåtgärderna enligt denna paragraf. Dataskyddsombudet vid enheten för passagerarinformation ska informeras om överföringen av uppgifterna.

12 §

Utplåning och maskering av PNR-uppgifter och utlämnande av maskerade uppgifter

Enheten för passagerarinformation ska utplåna PNR-uppgifter ur det register som avses i 6 § när fem år har förflutit från det att de överfördes till enheten för passagerarinformation. När sex månader har förflutit från det att uppgifterna överfördes till enheten för passagerarinformation ska följande PNR-uppgifter avskiljas från uppgifterna genom maskering:

1) namn, inklusive namn på andra passagerare i PNR-uppgifterna som reser tillsammans samt deras antal,

2) adress och andra kontaktuppgifter,

3) alla former av betalningsinformation, inbegripet faktureringsadress, om denna innehåller uppgifter som kan användas för att omedelbart identifiera den passagerare som PNR-uppgifterna avser, eller andra personer,

4) uppgifter om bonusprogram,

5) allmänna anmärkningar, och

6) eventuell förhandsinformation som har samlats in om passagerare.

Enheten för passagerarinformation ska utplåna resultaten av den behandling som avses i 7 § ~~1 mom. 1 punkten~~ när de behöriga myndigheterna eller en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat har informerats om en träff. Om resultatet efter tilläggsutredningar visar sig vara felaktigt får den felaktiga uppgiften, för att felaktiga träffar ska kunna undvikas i framtiden, bevaras till dess att uppgifterna har utplånats med stöd 1 mom. De behöriga myndigheter eller den enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat som resultaten av behandlingen lämnats ut till ska informeras om felaktiga resultat.

Om de PNR-uppgifter som ett lufttrafikföretag har överfört till enheten för passagerarinformation innehåller andra uppgifter än de som avses i 4 § 2 mom., eller uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförbund, hälsotillstånd, sexualliv eller sexuell läggning, ska uppgifterna utplånas omedelbart efter att de mottagits.

PNR-uppgifter från vilka de uppgifter som avses i 1 mom. har avskilts genom maskering får, inklusive de maskerade uppgifterna, lämnas ut endast genom ett beslut av chefen för enheten för passagerarinformation eller av en av denne förordnad person som hör till personalen vid enheten för passagerarinformation. Om det är fråga om en begäran från en enhet för passagerarinformation i en annan medlemsstat krävs det dessutom att utlämnandet av uppgifterna rimligen kan antas vara behövligt för bekämpning av terroristbrott eller grov brottslighet. Dataskyddsombudet ska informeras om utlämnande av uppgifter och ska göra en efterhandsutvärdering av utlämnandets laglighet.

~~13 §~~

~~*Inskränkningar i rätten till insyn*~~

~~Med avvikelse från 23 § i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten gäller rätten till insyn inte uppgifter om resultaten av behandlingen av PNR-uppgifter.~~

~~Dataombudsmannen kan på begäran av en registrerad kontrollera att de uppgifter som avses i 1 mom. är lagenliga.~~

13 (14) §

Påföljdsavgift för lufttrafikföretag

Lufttrafikföretag som bryter mot skyldigheten enligt 4 § att överföra PNR-uppgifter ska påföras en påföljdsavgift. Avgiften är 3 000 euro för varje sådan flygning för vilken PNR-uppgifter inte har överförts eller för vilken uppenbart bristfälliga uppgifter överförts.

Påföljdsavgift påförs inte om ett fel har inträffat vid överföringen av PNR-uppgifter följd av ouppmärksamhet som med beaktande av omständigheterna är ursäktlig eller om det med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att påföra en avgift.

Påföljdsavgift får inte påföras den som är misstänkt för samma gärning i en förundersökning eller åtalsprövning eller i ett brottmål som är anhängigt vid en domstol. Påföljdsavgift får inte heller påföras den som genom en lagakraftvunnen dom har dömts till straff för samma gärning eller som för brott mot 25 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet har påförts påföljdsavgift för transportör enligt 179 § i utlänningslagen (301/2004).

14 (15) §

Hörande av lufttrafikföretag

Innan en påföljdsavgift påförs ska lufttrafikföretaget ges tillfälle att skriftligen avge en förklaring inom en tid som inte får vara kortare än två veckor.

15 (16) §

Påförande av påföljdsavgift

Påföljdsavgift påförs av chefen för centralkriminalpolisen eller av en tjänsteman som denne utsett. Påföljdsavgiften ska betalas till staten. Ett beslut om påförande av påföljdsavgift ska iakttas även om ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Avgiften ska påföras senast inom två år från lufttrafikföretagets i 14 § 1 mom. avsedda förseelse.

16 (17) §

Betalningstid

Påföljdsavgiften ska betalas inom en månad från delfåendet av beslutet. På en påföljdsavgift som förfallit till betalning och som inte har betalats senast på förfallodagen tas en dröjsmålsränta ut enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

17 (18) §

Verkställighet och ändringssökande

Verkställigheten av påföljdsavgiften sköts av rättsregistercentralen. Rättsregistercentralen ska underrättas om ett beslut av en myndighet eller domstol genom vilket påföljdsavgiften har sänkts eller avlyfts. Rättsregistercentralen ska utan ansökan betala tillbaka en påföljdsavgift som betalats utan grund.

En påföljdsavgift som påförts med stöd av denna lag verkställs i den ordning som föreskrivs i lagen om verkställighet av böter (672/2002). Hörande av lufttrafikföretag, delgivning av beslut som gäller påförande av påföljdsavgift samt delgivning som gäller verkställigheten av beslut kan genomföras med vilken befälhavare som helst som är anställd hos lufttrafikföretaget i fråga, om inte trafikföretaget har någon utsedd representant i Finland.

Ett beslut om påföljdsavgift får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Påföljdsavgiften preskriberas när fem år har förflutit från det att det lagakraftvunna beslutet fattades.

18 (19) §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 5 § i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009) 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 881/2011, som följer:

5 §

PTG-kriminalunderrättelseenheter

För PTG-myndigheternas kriminalunderrättelse- och brottsanalysverksamhet kan gemensamma PTG-kriminalunderrättelseenheter inrättas. För behandlingen av PNR-uppgifter finns en särskild PNR-kriminalunderrättelseenhet. En PTG-kriminalunderrättelseenhet kan bestå av företrädare för PTG-myndigheterna som förordnas särskilt.

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

3.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om verkställighet av böter

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om verkställighet av böter (672/2002) 1 § 1 mom. 13 punkten, sådan den lyder i lag /, och

fogas till 1 § 1 mom., sådant det lyder i lagarna 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 451/2016, 470/2017, 1052/2018 och /, en ny 14 punkt som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I den ordning som föreskrivs i denna lag verkställs följande påföljder:

— —

13) ordningsavgift enligt 38 § och påföljdsavgift enligt 40 § i lagen om Finansinspektionen,
14) påföljdsavgift för lufttrafikföretag enligt 13 § i lagen om användning av flygpassagerarupgifter för bekämpning av terroristbrott och grov brottslighet (/).

— —

_____

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____

Helsingfors 12.3.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juho Eerola saf
vice ordförande Timo V. Korhonen cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Antti Kurvinen cent
medlem Sirpa Paatero sd
medlem Olli-Poika Parviainen gröna
medlem Juha Pylväs cent
medlem Wille Rydman saml
medlem Joona Räsänen sd
medlem Matti Semi vänst
medlem Mari-Leena Talvitie saml
ersättare Ilkka Kantola sd.

Sekreterare var

plenarråd Henri Helo.